

Insado Photography / Alamy

Bateig d'un nadó

Segons les esglésies cristianes, el sacrament del baptisme es practica per immersió de tot el cos o per aspersió del fidel. L'aigua baptismal és el símbol de l'amor gratuït de Déu i de la força vivificadora del seu Esperit.

Philippe Lissac / Godong

Ablucions dels fidels abans de la pregària a la mesquita

La noció de puresa és molt important en la religió musulmana. Les ablucions s'imposen especialment per a la pregària comunitària dels divendres. Els fidels es purifiquen així el cos i l'ànima de tota impuresa.

Jack Kurtz

Ritu de la festa de Songkran (Any Nou tailandès, 13-15 d'abril)

Abocar aigua lustral sobre l'estàtua del Buda allunya suposadament l'adversitat i dona sort i prosperitat. La tradició popular consisteix també a ruixar-se mútuament, en senyal de purificació.

L'aigua i el foc: símbols del sagrat

L'aigua i el foc tenen una rica dimensió simbòlica. En la majoria de cultures, els mites els concedeixen un lloc primordial en l'origen del món i dels éssers humans. Aquests dos elements naturals apareixen estretament lligats amb les forces sobrenaturals. N'evocen la força ambivalent, alhora font de vida i de destrucció. L'aigua i el foc figuren així entre els símbols universals del sagrat. A cavall entre l'humà i el diví, són intermediaris que permeten la relació amb els esperits, la divinitat o el principi que ordena el món. L'aigua i el foc, sovint associats en un mateix ritu, romanen els dos grans símbols de la vitalitat del lligam amb el diví.

Representacions de l'invisible

Els símbols ocupen un lloc essencial en les cultures i les religions. Imatges o signes, abstractes o figuratius, són omnipresents tant en la vida profana com en la religiosa. Segons la seva forma, una creu pot indicar una suma, una cruïlla o la religió cristiana. Els símbols constitueixen un llenguatge que comparteixen els membres d'una comunitat.

L'etimologia subratlla aquesta dimensió primordial de la funció simbòlica. Per als grecs de l'Antiguitat, el *symbolon* designava els bocins de terrissa l'agrupament dels quals constituïa un senyal de reconeixement i pertinença. És el contrari del *diabolon* (d'on prové la paraula «diable») que designa allò que desuneix. Així, un símbol és allò que uneix el grup humà que li reconeix un significat comú.

La força del símbol rau en el seu poder d'evocar, un recurs molt valuós per a totes les formes d'expressió religiosa. Aquesta representació portadora de significat permet expressar l'indicible, fer tornar visible allò que és invisible i present allò que és absent.

El símbol religiós té una funció d'intermediari entre dues realitats, el profà i el sagrat, l'humà i el diví. S'obre a significats múltiples, i de vegades ambigus, que deixen lloc al misteri i a la seva interpretació. Els mites i els textos sagrats de les religions estan, doncs, entreteixits de símbols. Entre els més importants hi figuren els elements fonamentals de la natura, l'aigua i el foc, especialment.

Universals i ambivalents

El tema de les aigües primordials, d'on va sorgir la vida, el trobem en nombrosos relats dels orígens (de Mesopotàmia i l'antic Egipte, del llibre Gènesis, de mites amerindis...). S'esdevé el mateix amb el foc rebut de la divinitat, o robat als déus, que és present a les mitologies de l'Índia, de Pèrsia i de l'antiga Grècia. Les divinitats de l'aigua, així com les del foc, en particular sota la seva forma solar, grans símbols de la fecunditat en les cultures agràries, figuren entre les més venerades. L'aigua i el foc (flama i llum) evocen el Déu creador a les religions jueva, cristiana i musulmana. Les religions animistes els associen generalment amb esperits poderosos.

D'una manera o d'una altra, aquests dos elements naturals apareixen estretament lligats amb les forces sobrenaturals. En comparteixen la força en tota la seva ambivalència, alhora protectora i destructora: l'aigua i el foc, indispensables per a la vida, poden també aniquilar-la, com el diluvi que relaten els mites de l'antiga Mesopotàmia. Aquest símbol de la ira divina recollit a la Bíblia també és present en diverses mitologies, entre els antics grecs, els maies i els hindús. Els perses, adoradors del foc diví protector, l'associaven igualment amb les flames devoradores de l'infern, que hom troba en les tradicions cristiana i musulmana. Tanmateix, tal com mostren la majoria de ritus religiosos, el foc i l'aigua continuen estant associats sobretot a la força vivificadora dels esperits, de la divinitat o del principi que ordena el món.

Intermediaris de la divinitat

Els cultes relacionats amb el foc són tan antics com estesos (mesopotamis, perses, grecs, romans, celtas, inques...). Aquests cultes, associats amb una divinitat solar, celebren el renaixement de la natura (primavera, estació de les pluges) o la seva fecunditat, especialment, amb motiu del temps de les collites. Les fogueres populars, com les de Sant Joan, en són probablement una reminiscència. En nombroses religions (antigues, animistes, hindús), el foc consagra les ofrenes i el seu fum transmet als esperits, o a la divinitat, la pregària dels fidels. També és present en les fumigacions (encens, herbes sagrades) que purifiquen els llocs de cerimònia. La flama de les espelmes, senyal de la presència divina en els ritus jueus, simbolitza, per als cristians, Crist ressuscitat o, per als budistes, la llum del Despert.

Els ritus de purificació, comuns a totes les religions, concedeixen un paper predominant a l'aigua. L'aspersió d'aigua lustral consagra així el lloc de cerimònia entre els cristians catòlics i ortodoxos, o l'altar de les ofrenes entre els taoistes. Les pràctiques destinades a purgar d'impureses el cos i l'esperit dels fidels continuen essent les més esteses: ablucions que precedeixen la pregària (musulmans), banys rituals (jueus i hindús) o cabanes de sudació (amerindis). Aquesta purificació cerimonial es viu generalment com un renaixement, corporal i espiritual, o una reharmonització amb el món. En el marc del baptisme cristià, simbolitza un renaixement en l'amor de Déu.

Philippe Lissac / Godong

Ritual de l'ârti durant una cerimònia (pūjā) hindú

Després d'haver estat consagrada a la divinitat, la safata cerimonial és presentada als fidels. Cadascú, en senyal de purificació, passa les mans per sobre de la flama i després se les posa davant el front per tal de recollir-ne l'energia divina.

Keystone / Jean-Christophe Bött

Celebració de la festa nacional suïssa (1 d'agost)

Seguicis amb fanalets i fogueres, de vegades acompanyats de focs artificials, celebren la festa nacional suïssa. Arreu del món, aquests símbols reconfortants acompanyen sovint el fervor popular.

Imagestate Media Partners Ltd. - Impact Photos / Alamy

Devoció pels avantpassats (tomba de l'Emperador Groc, Xina)

Creuar encens és un ritu tradicional per honorar els avantpassats i obtenir-ne la protecció, sobretot quan es tracta dels més prestigiosos, com el mític Emperador Groc, considerat el pare de la civilització xinesa.

Textos: Djénane Kareh Tager – Foto: Manoj Patil / Dinodia Photo

Després de fer les seves circumval·lacions al voltant del Llac d'Immortalitat, un fidel sikh se submergeix en l'aigua sagrada, al Temple d'Or d'Amritsar (Estat del Panjab, al nord-oest de l'Índia).

Adreçant la mirada a l'Harmandir Sahib, el Temple de Déu, aquest fidel es lliura a la pregària més sagrada dels sikhs: el Wahguru, és a dir la repetició del nom de Déu. La majoria dels sikhs visiten almenys una vegada a la vida el Temple d'Or, el sancta sanctorum, una meravella construïda el 1604 per Arjan, el cinquè dels deu gurus sikhs.

GURMAT SIKH

La immersió en el Llac d'Immortalitat

El Llibre sagrat, el *Guru Granth Sahib*, o *Adi Granth*, forma part de la vida quotidiana dels sikhs, com a única guia espiritual. Tanmateix, un element natural, l'aigua, símbol de vida, puresa i humilitat, presideix tots els grans moments rituals de l'existència dels fidels.

Els nadons la tasten durant el *Nam Karan*, festa que marca el naixement: els en donen unes gotes amb sucre sobre la llengua mentre es llegeixen fragments del *Guru Granth Sahib*.

Els infants tornen a tastar una aigua ensucrada en entrar a l'adolescència, quan té lloc l'*Amrit sanskar*, cerimònia d'entrada a la comunitat, al final de la qual esdevenen veritables *khalsas*, que literalment significa purs o elegits. Aquesta aigua s'anomena *Amrit*, l'Elixir, i es barreja amb llaminadures, en un recipient d'acer, usant una espasa curta de dos talls. Els joves iniciats en beuen cinc glops; a continuació, els n'esquitxen els ulls i els cabells i després en beuen la resta i escolten els seus deures. Per acabar, a l'hora de la mort, s'aboquen les cendres després de la incineració en un riu que, purificant el difunt, li assegura una bona reencarnació.

La cerimònia sikh més bonica té com a marc l'il·lustre Temple d'Or d'Amritsar i el seu estany d'ambrosia, el Llac d'Immortalitat, un quadrat perfecte de cent cinquanta metres de costat recobert de marbre blanc, que té la fama de purificar les ànimes d'aquells i aquelles que s'hi capbussen. Al centre del llac hi ha l'Harmandir Sahib, el Temple de Déu, edificat al voltant del Llibre sagrat que, cada dia al vespre, és retornat a la seva estança nocturna mitjançant una processó amb torxes. L'aigua es barreja aleshores amb la llum, com a homenatge al sol i segona font de vida.

«Que aquell que es declarí sikh [...] es llevi d'hora i mediti en Déu. Que s'esforci de valent al matí i prengui un bany a l'estany de nèctar. Que, seguint les instruccions del guru, repeteixi el Nom de Déu, i tots els seus pecats i errors seran esborrats.»

Guru Granth Sahib, p. 305-306

Setembre 2011

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
			1 † Inici de l'any litúrgic ortodox ☪ Guru Grant Sahib ੴ Ganeixa Chaturthi	2 ☪ Paryushana-parva	3	4 ☽
5	6	7	8 † Nativitat de Maria ✳ Festa Nacional d'Andorra	9	10	11 ✳ Diada Nacional de Catalunya † Inici de l'any litúrgic en l'Església copta
12 ☯ Xung Xiu	13	14 † Exaltació de la creu	15	16	17	18
19	20 ☾	21 † Nativitat de Maria (cal. julià) ✳ Dia Internacional de la Pau	22	23 ☾ Xubun no hi / Higan	24 ☯ Naixement de Confuci	25
26	27 † Exaltació de la creu (cal. julià) ☿	28 ੴ Navaratri / Durga Puja	29 ☪ Roix ha-Xanà	30 ☪ Roix ha-Xanà (2n dia)		

- 1 ☪

Guru Grant Sahib
Festa del llibre sagrat dels sikhs.
- 1 ੴ

Ganeixa Chaturthi
Naixement del fill de Xiva, Ganeixa, que es reconeix pel seu cap d'elefant.
- 2 ☪

Paryushana-parva (del 26 d'agost al 2 de setembre)
Estricta observança que desemboca en la confessió dels pecats el dia més sagrat de l'any jaina.
- 8 †

Nativitat de Maria (21 del calendari julià)
Festa ortodoxa i catòlica del naixement de Maria, mare de Jesucrist.
- 12 ☯

Xung Xiu
Festival de tardor en honor de la lluna, famós pels seus pastissos.
- 14 †

Exaltació de la creu (27 del calendari julià)
Gran festa ortodoxa i catòlica del descobriment de la creu per part d'Helena, l'any 326.
- 23 ☾

Xubun no hi / Higan
Festa japonesa de l'equinocci: els budistes visiten els temples i els cementiris.
- 24 ☯

Naixement de Confuci * (del -551 al -479)
Venerat mestre Kong.
- 28 ੴ

Navaratri / Durga Puja (del 28 de setembre al 7 d'octubre)
Nou nits de combat de la deessa Durga/Kali contra el dimoni i victòria al desè dia (**Dassera**)
- 29 ☪

Roix ha-Xanà** (29 i 30 de setembre)
Any Nou (primer de *tishri*) 5772, celebra la creació del món i la renovació de la vida un any més.
- * Data variable, pendent de confirmació oficial.
** Les festes jueves comencen sempre la vetlla del dia anterior.

Textos: Raphaël Voix – Foto: A. Lalitha / Dinodia Photo

Durant la Kumbha Mela a Allahabad, una fidel hindú fa una ofrena de llum a la confluència dels tres rius sagrats, el Ganges, el Yamuna i el Saraswati (Uttar Pradesh, Índia).

Kumbha Mela és el nom de les grans festes que, en un cicle de 12 anys, se celebren alternadament a quatre indrets del nord de l'Índia, sempre a les ribes d'un riu. En aquestes festes, milions de pelegrins prenen un bany ritual que consideren meritori.

Purificació i comunicació amb la divinitat

En la tradició hindú, l'aigua i el foc són elements centrals de la vida ritual, els quals marquen també els dos grans moments de ruptura que són el naixement i la mort. Dotada de virtuts purificadores, l'aigua s'utilitza tant en els actes més trivials de la vida quotidiana com en els diferents cultes. Mentre que el bany diari, que es pren en un estany, un riu, o si s'escau, una cambra de bany, és viscut com una ablució que purifica el cos de les impureses adquirides, alguns banys solemnes, presos al lloc i en el moment favorables, poden estar dotats de virtuts excepcionals, com ara assegurar als fidels l'alliberament del cicle de les transmigracions.

L'aspersió ritual també és essencial, tant per a la purificació del recipient alimentari abans de cada àpat, com per a la consagració d'una imatge o d'un personatge diví. Aquesta puresa simbòlica associada a l'aigua es reflecteix en el caràcter sagrat dels rius indis que, com el Ganges o el Yamuna, han estat divinitzats des de molt antic. Si bé l'aigua purifica, tanmateix també transmet la impuresa de qui la dona. Per això, un hindú piadós, que respecta les regles d'evitació, no pot acceptar l'aigua o els aliments bullits d'una persona que consideri impura.

Processons il·luminades amb torxes, focs artificials, llengües de flames projectades en les vuit direccions, llums d'oli per expulsar els mals esperits, són altres tantes tradicions hindús contemporànies que, cadascuna a la seva manera, fa servir el foc. Com a cloenda de la sèrie d'homenatges que es reten a la divinitat, l'ofrena de llum (*ârati*) feta mitjançant llum de càmfora, és l'element més important del culte hindú (*pūjā*), fins al punt que de vegades el resumeix. Cal esmentar també l'oblació al foc (*agnihotra*), ritu central de la tradició vèdica solemne. Amb aquest acte, en el qual el sacrificant alimenta els déus, s'estableix la comunicació entre el món humà i el món diví.

DHARMA HINDÚ

«Vosaltres, les aigües, que reconforteu, doneu-nos la força, la grandesa, la joia i la visió. De les vostres substàncies benèfiques, doneu-nos-en part aquí, com mares consentidores.»

Rig-veda 10.9. 1-2

Octubre 2011

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
					1 † Inici de l'any litúrgic en la tradició siríaca	2
3	4 ☾	5	6	7 🕯️ Dasserà	8 🕯️ Yom Qippur	9 ✳️ Dia de la Comunitat Valenciana
10	11	12 🌀 Kathina ✳️ Festa de la Hispanitat	13 🕯️ Sukkot	14	15	16
17	18	19 🕯️ Hoixana Rabba	20 🕯️ Xemini Atzeret 🌀 Naixement del Báb	21 🕯️ Simkhat Torà	22	23
24 🏠 Samhain	25	26 🕯️ Divali/Depâvali 🕯️ Divali 🕯️ Divali / Vira-Nirvana	27 🕯️ Any Nou jaina 2538	28	29	30 † Festa de la Reforma
31						

- 1 †

Inici de l'any litúrgic en la tradició siríaca
- 8 🕯️

Yom Qippur *. Dia de l'Expiació, la festa jueva més respectada (dejuni i perdó).
- 12 🌀

Kathina**. Festa theravada que va marcar el final de la reclusió monacal amb la donació als monjos d'un vestit anomenat kathina.
- 13 🕯️

Sukkot * (13 i 14, i fins al dia 20 d'octubre) Festa de les tendes, en record dels quaranta anys al desert (processó d'Hoixana Rabba i festa de cloenda de Xemini Atzeret).
- 20 🌀

Naixement del Báb. Aniversari del naixement (20 d'octubre de 1819) del precursor de Bahá'u'lláh a Xiraz (Iran).
- 21 🕯️

Simkhat Torà *. “L’alegria de la Torà”, processó dels rotlles de Moisés al final del Sukkot.
- 26 🕯️

Divali/Depâvali (de 3 a 5 dies). Festa de la llum i de la deessa de la prosperitat Lakxmi.
- 26 🕯️

Divali. Festa de la llum, amb obsequis, que marca l'alliberament del sisè guru.
- 26 🕯️

Divali / Vira-Nirvana. Festa índia celebrada també pels jainistes que correspon també a l'ascensió de Mahavira al nirvana.
- 27 🕯️

Any Nou jaina. 2538 després de l'extinció de Mahavira. 2068 de l'era samvat.
- 31 †

Festa de la Reforma. En record de la presentació de les 95 tesis de Martí Luter, el 31 d'octubre de 1517.
- 31 🏠

Samhain o Festa dels avantpassats. (Portes de l'hivern). Homenatge als avantpassats i acceptació de la mort. Inici del Nou Cicle.
- * Les festes jueves comencen sempre la vetlla del dia anterior.

** Data variable segons el país (en funció del final de l'estació de les pluges)

Textos: Serge Lafitte – Foto: Sébastien Désarmaux / Godong

Encesa del ciri pasqual durant la vetlla que precedeix el diumenge de Pasqua (França).

El ciri pasqual, llum de Crist ressuscitat, es porta en processó pel cor de l'església, on resplendeix fins a la nit de Pentecosta. Abans, la seva flama ha estat transmesa a les espelmes dels fidels. Aquest ritual simbòlic es practica sovint en la litúrgia catòlica, sobretot en els batejos i funerals.

ESGLÉSIA CATÒLICA

Els senyals vivificants de l'amor diví

La tradició i la litúrgia catòliques concedeixen un paper essencial als símbols que evocuen la divinitat. Aquests símbols, heretats en part de la Bíblia hebrea, han pres un significat renovat per a tots els cristians per raó de la fe en la resurrecció de Jesús. Així, la flama del ciri que s'encén la nit anterior al dia de Pasqua, esdevé el senyal de Crist ressuscitat, «llum del món».

El foc, instrument alhora destructor i purificador de la justícia de Déu (Apocalipsi, Judici final), manifesta també la força exultant de l'Esperit Sant, alè vivificant de la fe cristiana. Per als grans místics, és la llar incandescent de l'amor diví que il·lumina la seva cerca espiritual i transfigura la seva existència.

Així, de manera general, els ritus de tots els catòlics es basen en una litúrgia de la llum, sempre present, especialment per la flama dels ciris, durant les cerimònies i les festes religioses. L'aigua també hi té una importància significativa. L'aigua baptismal, beneïda durant la vetlla pasqual, simbolitza la força de l'amor de Déu. Un amor que es manifesta en la mort i la resurrecció de Crist, esdevingut així, per als seus deixebles, font d'aigua viva i promesa de vida eterna. En entrar en una església, els catòlics fan el senyal de la creu després de mullar els dits de la mà dreta amb aquesta aigua beneïda, com a record del seu bateig. Amb aquesta aigua purificadora i protectora, el capellà procedeix, a més, a beneir els fidels, objectes i edificis religiosos o profans. En la tradició catòlica romana hi ha llocs sagrats de peregrinació que estan lligats a una font d'aigua miraculosa, com ara Lourdes, al Pirineu francès, que fidels d'arreu del món visiten amb l'esperança d'alguna guarició corporal i espiritual.

« Oh Déu, vós pel vostre Fill, heu donat als vostres fidels el foc de la vostra llum: santifiqueu aquest foc nou; i feu que aquestes festes pasquals abrandin en nosaltres el desig de les coses del cel, per tal que puguem arribar amb el cor pur a la festa de la llum eterna.»

Oració de benedicció del foc de la vetlla pasqual

Novembre 2011

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
	1† Tots Sants	2☞ † Dia dels difunts (tradició catòlica llatina)	3	4	5	6☾ Aïd al-Adhà / Aïd al-Kabir
7	8	9	10☸☯ Naixement del Guru Nanak Xiayuan	11	12☸ Naixement de Bahá'u'lláh	13
14☾ Ghadir Khumm	15	16	17☸ Lhabab Düchen	18☾	19	20✳ Dia Universal de la Infància
21† Presentació de Maria	22	23	24	25☸ ✳ Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones	26☾ 1r de muharram Any nou islàmic 1433	27† 1r diumenge d'Advent (litúrgia romana)
28	29	30				

- 1†

Tots Sants

Gran festa catòlica dels sants i les santes de l'Església, seguida (dia 2) de la commemoració dels difunts.
- 6☾

Aïd al-Adhà / Aïd al-Kabir *

Primera de les grans festes musulmanes, és la festa del sacrifici, punt culminant del pelegrinatge a la Meca. Es commemora el sacrifici d'Ismael, fill d'Abraham.
- 10☸

Naixement del Guru Nanak

El 1469 al Punjab, fundador del sikhisme.
- 10☯

Xiayuan

Celebració de la 3a i última part de l'any xinès. Es prega al deu taoista encarregat de l'aigua perquè l'any sigui plàcid
- 12☸

Naixement de Bahá'u'lláh

Aniversari del naixement del fundador de la fe bahá'í, el 1817, a Teheran (Iran).
- 14☾

Ghadir Khumm

Festa xiïta que celebra la designació d'Alí com a successor del profeta Muhàmmad
- 17☸

Lhabab Düchen

Festa tibetana del retorn de Buda al regne celestial on ha impartit els seus coneixements.
- 21†

Presentació de Maria (3 de desembre del calendari julià)

Festa ortodoxa i catòlica de la presentació de Maria al Temple de Jerusalem.
- 26☾

1r de muharram*

Any Nou islàmic 1433.
- 27†

Advent (4 diumenges abans de Nadal) (ritu llatí)

Preparació del naixement de Jesús, el dia de Nadal, i espera del seu retorn.
- * Data variable (d'1 o 2 dies) en funció de l'observació de la lluna.

Textos: Serge Lafitte – Foto: Rafael Ben-Ari / Chameleons Eye

Família encenent la vuitena espelma del canelobre de la festa de l'Hanukkà.

Aquesta festa commemora la victòria de Judes Macabeu contra els grecs (cap al 165 aC) i el miracle del flascó d'oli que havia cremat durant vuit dies en el canelobre de set braços (menorà) del Temple de Jerusalem. El canelobre de l'Hanukkà té nou braços; l'espelma del mig, la novena (anomenada xamaix), serveix per encendre les altres vuit. La festa dura vuit dies: el primer dia s'encén una espelma, el segon se n'encenen dues, i així successivament fins al vuitè dia.

POBLE JUEU

La perpètua presència divina

L'aigua i el foc tenen un paper fonamental en la Bíblia hebrea. Són els senyals de l'omnipotència divina: destructors, quan en tradueixen la ira, o regeneradors, quan n'expressen la misericòrdia. Així, el diluvi castiga els homes pels seus pecats i inaugura un món nou. L'arc de Sant Martí, simbiosi de l'aigua i de la llum, manifesta l'aliança establerta pel Creador amb Noè. Després de sortir d'Egipte, durant l'èxode pel desert, una llum divina guia els hebreus de nit, mentre la rosada del matí els dóna el manà amb el qual s'alimenten i que veuen com un do de Déu. Molts fragments de la Bíblia comparen encara la paraula divina amb una pluja vivificadora, però també amb un foc devorador i purificador amb el qual Déu destrueix els seus enemics i els seus ídols, o regenera la fe dels hebreus, com la flama del gresol que depura el metall de la seva escòria. Com s'esdevé durant el xabat setmanal, les principals cerimònies de la tradició jueva comencen amb l'encesa d'un llum la flama del qual simbolitza la claror divina. Així, cada dia al vespre durant la festa de l'Hanukkà s'encén una espelma suplementària. A la sinagoga, un llum perpetu recorda la presència ininterrompuda de l'Etern. Nombrosos ritus jueus, com ara la pregària del matí i els àpats de festa, s'inicien amb una rentada de mans. Aquest gest marca la transició entre profà i sagrat. L'acció purificadora de l'aigua és més manifesta encara en dos altres moments: amb motiu de la higiene mortuòria (*taharah*) i durant el bany ritual en una piscina (*miqvè*), que els jueus prenen per preparar-se especialment per a les festes religioses. Durant un temps de recolliment, tot el cos és submergit en senyal de purificació moral i espiritual.

«Abocaré sobre vosaltres aigua pura i quedareu purificats de totes les vostres immundícies i de tots els vostres ídols repugnants. Us donaré un cor nou i posaré un esperit nou dins vostre; trauré de vosaltres aquest cor de pedra i us en donaré un de carn.»

Llibre d'Ezequiel 36, 25-26

Desembre 2011

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
			1 ✱ Dia Mundial de la Sida	2 ☾	3 † Presentació de Maria (calendari julià)	4 † 2n diumenge d'Advent (litúrgia romana)
5 ☾ Aixurà	6 ✱ Dia de la Constitució Espanyola	7	8 † Immaculada Concepció de Maria ☸ Bodhi	9 ✱ Commemoració de la separació entre l'estat i les esglésies a França.	10 ✱ Dia Internacional dels Drets Humans ☹	11 † 3r diumenge d'Advent (litúrgia romana)
12	13	14	15	16	17	18 ☾ † 4t diumenge d'Advent (litúrgia romana)
19	20	21 🕯 Hanukkà 🎄 Yule	22	23	24 🌐	25 † Nadal
26 † Sant Esteve	27	28	29 ✈ Zartusht-no Diso	30	31	

- 3

†

Presentació de Maria (calendari julià).
Festa ortodoxa de la presentació de Maria al Temple de Jerusalem.
- 5

☾

Aixurà*.
En la comunitat sunnita, dia recomanat per meditar, dejunar i demanar perdó. En la comunitat xiïta, es recorda amb profundes lamentacions el martiri de Hussein.
- 8

†

Immaculada Concepció de Maria.
Festa catòlica de Maria, concebuda sense pecat original.
- 8

☸

Bodhi.
Festa mahayana del desvetllament de Gautama esdevingut Buda (Despert) sota l'arbre de la il·luminació.
- 9

✱

Commemoració de l'aprovació l'any 1905 de la llei de la separació entre l'estat i les esglésies a França.
- 10

✱

Dia Internacional dels Drets Humans.
Diada de les Nacions Unides a favor del respecte dels drets humans arreu del món.
- 21

🕯

Hanukkà ** (del 21 al 28 de desembre).
Festa de la llum en record de la consagració del Temple profanat (-164).
- 21

🎄

Yule.
Festa del solstici d'hivern i del renaixement del sol.
- 25

†

Nadal (7 de gener del calendari julià).
Gran festa del naixement de Jesús que es comença a celebrar el dia 24 al vespre.
- 29

✈

Zartusht-no Diso (29 de maig per als parsis indis).
A l'Iran, commemoració de la mort de Zaratustra.
- * Data variable (d'1 o 2 dies) en funció de l'observació de la lluna.
- ** Les festes jueves comencen sempre la vetlla del dia anterior.

Textos: Serge Lafitte – Foto: Jeremy Nicholl

Amb motiu de la festa de la Teofania, un grup de fidels es capbussen en les aigües d'un llac glaçat que han estat beneïdes prèviament per un sacerdot (Rússia).

La Teofania commemora el bateig de Jesús. Després de senyar-se en entrar a l'aigua, els fidels se submergeixen tres vegades, en record del seu baptisme, per tal de purificar-se el cos i l'ànima. La creença popular associa amb aquest ritu la garantia d'una bona salut física.

La llum del coneixement diví

L'aigua i el foc tenen una gran profunditat simbòlica en les esglésies ortodoxes i orientals. Són signes bíblics de l'omnipotència divina que adquireixen tot el seu sentit amb la resurrecció de Jesús. Aquest és l'esdeveniment central de la festa de Pasqua, la més important i lluminosa de la tradició ortodoxa. En aquest dia, més que en cap altre, la flama dels ciris simbolitza Crist ressuscitat, «santa llum» victoriosa de les tenebres de la mort i del pecat. El foc és també la flama de l'amor diví i l'escalfor radiant de l'Esperit Sant. Així, la llum té un paper important en tots els ritus de la litúrgia ortodoxa, en la qual el simbolisme dels ciris hi és molt ric, com, per exemple, en el cas del canelobre de dues espelmes que recorda la naturalesa doble, humana i divina, de Crist, i del canelobre de tres espelmes que representa la Trinitat de Déu, Pare, Fill i Esperit Sant. L'aigua, símbol de purificació, és també el signe de la gràcia divina i del do de l'Esperit Sant en el moment del baptisme. Aquest darrer inclou, tradicionalment, una triple immersió, en nom «del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant» en una aigua consagrada per un ritu de benedicció. Un símbol que és recordat durant la festa que commemora el baptisme de Jesús al Jordà. Aquest esdeveniment té una dimensió còsmica en l'espiritualitat ortodoxa, ja que aquesta manifestació de Déu (teofania) s'entén com una santificació de tota la creació. La festa de la Teofania dona lloc així a grans benediccions d'aigües (fonts, rius, llacs i mars), que de vegades s'acompanyen de banys rituals. L'aigua sagrada que ha estat beneïda en aquest dia s'ofereix als fidels, que la beuen per a la benedicció del cos i per a una bona salut.

«Avui, el sol sense ocàs surt i el món està il·luminat amb la llum del Senyor. [...] Avui, tota la creació està regada d'ones místiques. Avui, els pecats dels homes són esborrats dins les aigües del Jordà. [...] Avui, ens veiem deslliurats de les tenebres i il·luminats amb la llum del coneixement diví.»
Poema de Sofroni, patriarca de Jerusalem (segle vi), recitat durant la benedicció de les aigües (fragment)

Gener 2012

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
						1 ☾ * Cap d'Any 𐍄 Ganjitsu
2	3	4	5 ☞ Naixement del Guru Gobind	6 † Epifania / Teofania	7 † Nadal (calendari julià)	8
9 ☺	10	11	12	13	14 𐍆 Makara Samkranti	15
16 * Dia de Martin Luther King ☾	17	18 † Setmana de pregària per a la unitat dels cristians	19 † Teofania (cal. Julià)	20	21	22
23 🌐 Any Nou xinès (Yuan Dan) 🌐 Any Nou Vietnamita (Tết) 30	24 ☾ 31	25	26	27 * Dia Internacional de Commemoració de les Victimes de l'Holocaust	28 𐍆 Vasanta Panchami Sarasvati Puja	29

- 1

✳️

Cap d'Any

Inauguració de l'any nou civil, anunciada per les celebracions de la nit de Cap d'Any, del 31 de desembre a l'1 de gener.
- 1

𐍄

Ganjitsu (de l'1 al 3 de gener)

Any Nou japonès, amb decoracions, celebracions i visites als temples xintoistes.
- 5

☞

Naixement del Guru Gobind Singh

Nascut el 1666, Gobind Singh és el desè i l'últim guru del sikhisme.
- 6

†

Epifania (catòlica) / Teofania (ortodoxa) (19 del calendari julià)

A Occident, festa dels Reis, adoració dels mags. A Orient, baptisme de Jesús. Per a l'Església armènia, naixement i baptisme de Jesús.
- 7

†

Nadal (calendari julià)

Gran festa ortodoxa del naixement de Jesús.
- 14

𐍆

Makara Samkranti / Pongal

Solstici d'hivern i any nou solar; veneració del sol.
- 16

✳️

Dia de Martin Luther King

Celebració de la vida i el llegat de Martin Luther King (tercer dilluns del mes de gener).
- 18

†

Setmana de pregària per a la unitat dels cristians

Pregària ecumènica, iniciativa llançada pel pare Couturier l'any 1935 (del 18 al 25 de gener).
- 23

🌐

Any Nou xinès (Yuan Dan)

Festival de l'Any Nou xinès celebrat amb danses, focs artificials, flors i obsequis (any del Drac 4710).
- 23

🌐

Any Nou vietnamita (Tết)

Festa en honor dels difunts i anunci de l'arribada de la primavera.
- 28

𐍆

Vasanta Panchami / Sarasvati Puja

Festa de Sarasvati, deessa de l'educació i de les arts.

Textos: Adeline Herrou – Foto: Christina Baird-Eiler / Associates

Fidels fent ofrenes en un peveter del Temple dels Núvols Blancs (Pequín, Xina).

Són molts els fidels que visiten el monestir taoista més gran de Pequín per fer-hi ofrenes d'encens, espelmes, lligalls de paper groc i monedes rituals. Mentre que als temples més petits planten els bastonets d'encens en recipients perquè es consumeixin a poc a poc davant els altars de les divinitats, aquí, per por dels incendis, els posen en peveters buidats de les seves cendres perquè cremin instantàniament.

L'aigua i el foc un aspecte Yin i un aspecte Yang

Als temples taoistes, la comunicació amb el món celestial es fa per mitjà del foc, que permet orientar-hi vots i ofrenes. Per adreçar les seves peticions a les divinitats, els fidels encenen encens i espelmes en els peveters que hi ha davant de cada altar, i seguidament es prosternen davant les estàtues dels déus.

Els mestres taoistes, encarregats de la recitació dels textos canònics, també porten a terme un gran nombre de rituals requerits per aquesta religió. En la seva funció de mediadors entre els homes i els déus, escriuen peticions en forma de cartes o talismans que dipositen en «capses d'or»; aquestes capses, que són fetes de paper i són destinades a ser cremades (literalment «transformades pel foc») per arribar als seus destinataris, els déus. Als oficiants els pertoca especialment calmar les víctimes de morts tràgiques (morts prematures, per accidents, violència o malalties) fent-los donació –sempre per mitjà del foc– de roba de paper o de monedes d'ofrena. En aquests rituals, l'aigua és utilitzada pel mestre de cerimònies, que l'aspergeix per purificar l'àrea sagrada on els déus són convidats.

En la religió taoista, l'aigua i el foc es veuen com un parell d'oposats que es complementen, respectivament Yin i Yang. Per mitjà de pràctiques ascètiques es tracta de fer disminuir la part de foc (associat al desig) i augmentar la d'aigua (que remet a la calma) amb l'objectiu d'aconseguir la immortalitat. De fet, una de les especificitats d'aquesta religió és preocupar-se més de la vida, que es tracta de prolongar, que no pas de la mort i d'allò que passa després. Així, aquells que es lliuren a la cerca de la immortalitat malden per adquirir un caràcter d'aigua.

Els mestres taoistes recorren a un ampli conjunt de correspondències basades en els Vuit Trigrames del *Llibre de les mutacions* i el sistema molt antic dels Cinc Elements (la fusta, el foc, la terra, el metall i l'aigua) per presagiar el destí i trobar les configuracions més faustes per al perfeccionament d'un mateix.

«L'home d'una virtut superior és com l'aigua; l'aigua destaca per anar bé als éssers i no lluita.»

Laozi, Llibre del camí i de la virtut, capítol 8

Febrer 2012

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
		1	2 † Presentació al Temple Imbolc Tu Bixvat	3	4 Maulid al-Nabi / Mulud	5
6 Yuanxiao/Shangyuan.	7 Magha Puja	8	9	10	11	12
13	14	15 † Presentació al Temple (cal. julià) Parinirvana	16 Dijous gras Carnaval	17	18	19
20 Mahaxivaratri	21 Dia Internacional de la Llengua Materna	22 † Dimecres de Cendra Losar	23	24	25	26 Ayyam-i-Há
27 † Inici de la Gran Quaresma ortodoxa	28	29				

- ✱

Setmana Mundial de l'Harmonia Interreligiosa. Resolució de l'Assemblea General de l'ONU, adoptada per unanimitat l'octubre 2010, que proclama la primera setmana de febrer de cada any, setmana de l'harmonia entre totes les religions, fes i creences.

2

†

Presentació al Temple (Candelera) (15 del calendari julià)
Festa ortodoxa i catòlica de la presentació de Jesús al Temple de Jerusalem i de la purificació de Maria.

2

🪦

Tu Bixvat *. Any nou dels arbres

2

Imbolc

Despertar de la naturalesa, festa dedicada als esperits protectors de la llar (per als celtes, és el dia de la deessa Broghit)
- 4

🌙

Maulid al-Nabi / Mulud**. Festa popular del naixement del profeta Muhàmmad el 570.

6

☯

Yuanxiao/Shangyuan. Festa de les llanternes. Situada sota el signe del Cel (1ra part de l'any xinès), marca el final de les festes de l'Any Nou.

7

🌀

Magha Puja***. A Tailàndia, Laos i Cambodja, Tots Sants o Dia del Dharma, en record de la regla dels monjos.

15

🌀

Parinirvana****. Festa mahayana de la marxa de Buda cap al nirvana, a l'edat de 80 anys.
- 16

✱

Dijous gras. Tradicionalment s'aprofitava per menjar carn abans de l'inici de la Quaresma

16

Imbolc

Canaval. Expulsió dels esperits de l'hivern i mort del seu rei

20

🌀

Mahaxivaratri. "Nit del Gran Xiva": la seva dansa còsmica crea, manté i destrueix el món.

22

†

Dimecres de Cendra. Després del carnaval, el Dimecres de Cendra assenyala, en la litúrgia romana, l'inici de la Quaresma, que acaba el Dissabte Sant (7 d'abril).

22

🌀

Losar. Any Nou tibetà 2139: 15 dies de festes centrades en la vida de Buda.
- 26

🌀

Ayyam-i-Há (del 26 de febrer a l'1 de març). "Dies intercalars" del calendari bahá'í, temps de festivitats i de companyonia.

27

†

Inici de la Gran Quaresma ortodoxa. Quaranta dies d'abstinència, per preparar el Divendres Sant i la Pasqua.
- * Les festes jueves comencen sempre la vetlla del dia anterior.

** Data variable (d'1 o 2 dies) en funció de l'observació de la lluna.

*** Data variable segons el país.

**** A vegades celebrada el 8 de febrer.

Textos: Djénane Kareh Tager – Foto: Hamed Noori / document Iran Images

Joves saltant per sobre d'una foguera durant la festa tradicional de Now Rouz (Iran).

A l'Iran, amb motiu de les festivitats de l'Any Nou que se celebra amb l'arribada de la primavera, l'últim dimarts de l'any, els zoroastrians surten de les seves cases per saltar per sobre de les fogueres que s'encenen als carrers de tots els barris – salmodiant «et dono el meu color groc (la meva pal·lidesa) i tu em dones el teu color vermell (la teva força)». És una pràctica tradicional que pretén portar bona salut per al nou any. És costum celebrar el Now Rouz (l'any nou del calendari iranià que comença el 21 de març), una festa zoroastriana que simbolitza la victòria d'Ahura Mazda sobre les forces de les tene-

RELIGIÓ ZOROASTRIANA

El culte de la puresa

S'acostuma a qualificar, encara que equivocadament, els zoroastrians (o mazdeus) d'adoradors del foc. És cert que els seus llocs de culte reben el nom de temples del foc i els seus sacerdots l'encàrrec de ser els guardians del foc sagrat (*Athar*), un foc que no s'ha d'apagar mai i que alimenten amb ofrenes de fusta preciosa i un licor sagrat anomenat *haoma*; també és cert que tot aquell que no sigui zoroastrià té prohibit penetrar en l'*adaran*, la cambra de foc que serveix d'escriny a l'*Athar*.

A més, els fidels es prosternen i canten els *ghatas*, la part més antiga de l'*Avesta*, el seu llibre sagrat, davant el foc, amb un mocador que els tapa la boca per evitar qualsevol brutícia, i en una immobilitat total en senyal de respecte. Tanmateix, no és el foc allò que els zoroastrians veneren, sinó l'Ésser suprem que simbolitza, Ahura Mazda, el Senyor Savi, el Déu únic del qual el profeta iranià Zaratustra (cap al 630 – 550 aC) tingué la revelació; un Déu que és la Llum del bé que combat l'Obscuritat del mal. Ahura Mazda és un Déu personal, amb el qual els fidels mantenen una relació íntima. Per adreçar-s'hi fan servir el foc, que és el principal vehicle de les seves pregàries.

Ahura Mazda és, per als zoroastrians, el creador del món i dels elements naturals, que són l'aigua, la terra, el foc i l'aire. Per por d'atemptar contra la puresa original i tacar la creació d'alguna manera, no incineren els cossos dels seus difunts, ni els enterren, ni els llencen a l'aigua, sinó que els exposen al sol i els lliuren a la fam dels voltors a les torres del silenci. Tanmateix, aquesta pràctica de l'exposició dels cossos ja no és vigent a l'Iran, on està prohibida des de la dècada de 1960. Sí que sembla encara en ús a l'Índia, on la comunitat zoroastriana va trobar refugi fa mil anys.

«El teu foc, Senyor, desitgem que, puixant per la justícia, molt ràpid i agressiu, sigui, per a aquell que l'exalti, un ajut resplendent. Però que per a l'enemic sigui, oh Savi, segons els poders de la teva mà, la il·luminació dels seus pecats.»

Yasna 34,4

Març 2012

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
			1 ☼ Dia de les Illes Balears	2 ✝ Dia Mundial de la Pregària 🌀 Mes 'Ala	3	4
5	6	7 ☯ Taishang Laojun	8 🥂 Purim 🎉 Holi ✳ Dia per als Drets de les Dones	9	10	11
12	13	14 🌀 Any Nou sikh	15 ☾	16	17	18
19 🌀 Chotrul Düchen	20 🌀 Xubun no hii	21 🌀 Naw Rúz 🏹 Any Nou persa i mazdeu ✳ Dia contra la Discriminació Racial 🏠 Ostara	22 🌀 Nava-Varsha / Sithrabahnu-Varsha ✳ Dia Mundial de l'aigua	23	24	25 ✝ Anunciació
26 🏹 Khordad Sal	27	28	29	30 ☾	31	

- 2

✝

Dia Mundial de la Pregària.

Es va iniciar l'any 1887 per iniciativa de cristians de diferents continents.
- 2

🌀

Mes 'Ala (del 2 al 20 de març)

Primer dia del dejuni, es l'últim mes del calendari bahá'í.
- 7

☯

Taishang Laojun.

Festa en l'honor de Laozi, patriarca del taoisme i presumible autor del *Llibre de la Via i de la Virtut*.
- 8

🥂

Purim *

Una de les festes mes alegres del calendari hebreu que evoca l'alliberament dels jueus segons el relat del Llibre d'Éster.
- 8

🎉

Holi. Carnaval de primavera i festa de l'amor.
- 8

✳

Dia de les Nacions Unides per als Drets de les Dones

A favor de la igualtat de gènere i de la defensa de les condicions de vida i de treball de les dones.
- 14

🌀

Any Nou sikh, 543 després del naixement de Guru Navak
- 19

🌀

Chotrul Düchen

Dia dels Miracles de Buda.
- 20

🌀

Xubun no hi / Higan (equinocci)

Festa de la primavera, visites als temples i als cementiris.
- 21

🏠

Ostara

Festa de les flors, celebració de l'inici de la verdor
- 21

🌀

Naw Rúz Any Nou bahá'í 169
- 21

🏹

Any Nou persa i mazdeu, 1381
- 22

🌀

Nava-Varsha

Any Nou solar hindú 1934 de l'era saka.
- 25

✝

Anunciació (7 d'abril del calendari julià)

Festa catòlica i ortodoxa de l'anunci fet a Maria del naixement de Jesús.
- 26

🏹

Khordad Sal (27 d'agost per als parsis indis)

A Iran, els mazdeus celebren el naixement de Zaratustra.
- * Les festes jueves comencen sempre la vetlla del dia anterior.

Durant el ritual de l'ârati (celebrat aquí per un sacerdot hindú), l'estàtua que simbolitza el tîrthankara rep una ofrena de foc mentre cada fidel recita mantres en ardhamagadhi, la llengua litúrgica dels jaines. Com tots els altres rituals, aquest no s'adreça a un ens particular, sinó que contribueix al desenvolupament espiritual dels fidels. Les pregàries són sengles promeses de seguir pel bon camí.

Sutra Kritanga, L'elogi de Mahavira, 1, 6, 3-6

Una festa, comuna a diverses religions d'Àsia, té per a ells un esclat especial: Divali, també anomenada Dipalika o Vira-Nirvana, la qual s'esdevé a l'octubre o novembre i marca l'inici del nou any; per als jaines, commemora l'accés al nirvana de Mahavira, vint-i-quatre *tirthankara*. De la mateixa manera que l'univers fou aleshores il·luminat per milions de llums per acollir-ne l'alliberament final, els jaines vencen l'obscuritat aquella nit fent brillar temples i cases amb un gran esclat.

«El gran savi posseeix el coneixement infinit i la fe infinita. Aprèn-ne i reflexiona sobre la Llei i la pietat d'aquest home gloriós que tens davant els ulls. El savi ha explorat tots els éssers, els que es mouen i els que no, aquí dalt, aquí baix i sobre la terra, així com les coses eternes. Ha fet de la Llei una llàntia que dóna la llum justa [...]. Omniscent, travessant les aigües (del samsara), savi i amb una visió il·limitada, brilla com el sol i il·lumina l'obscuritat com un foc brillant.»

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
						1 † Setmana Santa 3 Rama Navami † Diumenge de Rams
2	3	4 ☯ Xing Ming	5 🗿 Mahavira Jayanti 🗓 14 de Nissan † Dijous Sant	6 🗿 Comemoració de l'establiment oficial de l'Església de Jesucrist dels Sants dels Darrers Dies † Divendres Sant	7 🕯 Pessáh (primer dia) † Anunciació (calendari julià) † Dissabte Sant	8 🌐 Dia Internacional del Poble Gitano 🗿 Hanamatsuri 🌀 Naixement de Buda Gautama † Setmana Santa ortodoxa
9 † Dilluns de Pasqua 🕯 Pessáh (2n dia)	10	11	12	13 🌀 Any Nou theravada † Divendres Sant ortodox 🕯 Pessáh (7è dia)	14 🕯 Baisakhi 🕯 Pessáh (8è dia) † Dissabte Sant ortodox	15 † Pasqua ortodoxa
16	17	18	19	20	21 🌀 Ridvan	22
23 ✳ Sant Jordi	24 🗿 Akshaya-tritiya	25	26	27	28	29 🌀 Ridvan (9è dia)
30						

1	†	Setmana Santa (de l'1 al 8 d'abril, calendari gregorià)* Des del Diumenge de Rams (entrada a Jerusalem) fins a Pasqua (resurrecció de Jesús), amb el Dijous Sant (últim sopar), Divendres Sant (crucifixió) i Dissabte Sant (vetlla pasqual).
1	ॐ	Rama Navami. Naixement de Rama, avatar de Vixnu.
4	☯	Xing Ming. Festival de la llum. Visita i neteja de les tombes familiars.
5	👉	Mahavira Jayanti. Naixement de Mahavira l'any -599.
5	🗑️	Commemoració de la mort de Jesucrist, recordatori del seu últim sopar, el 14 de Nissan, amb una celebració pública a les Sales del Regne i altres auditoris.
6	🐼	Establiment oficial de l'Església de Jesucrist dels Sants dels Darrers Dies a l'estat de Nova York per Joseph Smith, el 1830.
7	🕯️	Pessáh * Festa dels pans àcims, commemora l'alliberament dels fills d'Israel de l'esclavitud d'Egipte i el seu èxode. Durant vuit dies no s'ha de menjar llevat.
7	†	Anunciació (calendari julià). Festa ortodoxa de l'anunci fet a Maria del naixement de Jesús.
8	†	Setmana Santa ortodoxa (del 8 al 15 d'abril, calendari julià)
8	🍷	Hanamatsuri
8	🌸	Festival de les flors.
8	🌀	Naixement de Buda Gautama El -563 (festa mahayana).
8	🏠	Dia Internacional del Poble Gitano Des del 1971, commemoració del reconeixement del poble gitano a l'ONU, i de l'elecció de la bandera i l'himne (el Gelem-Gelem) gitanos.
12	🌀	Any Nou theravada 2556 després de l'extinció de Buda l'any 544
14	🕯️	Baisakhi Festa de la fraternitat sikh (khalsa).
21	🌀	Ridvan (del 21 d'abril al 2 de maig) Primer dia de les festivitats de Ridvan per celebrar la Declaració de Bahá'u'lláh el 1863 a Bagdad.
23	✳️	Sant Jordi Dia del llibre i la rosa.
24	👉	Akshaya-tritiya Festa de l'almoina al primer Tirtankara.
- * Les festes jueves comencen sempre la vetlla del dia anterior.

Textos: Laurent Deshayes – Foto: Jack Kurtz

Un monjo ruixa una família amb aigua consagrada per purificar-la i beneir-la (Angkor Vat, Cambodja).

Al sud i sud-est d'Àsia, les festes de l'aigua, religioses i populars, són una antiga tradició. Aquestes festes, que celebren l'arribada pròxima del monsó, són motiu de processons durant les quals els monjos beneeixen la gent amb aigua i renten així les brutícies de l'any transcorregut.

La purificació indispensable per fer despertar

El foc és un element la dimensió simbòlica del qual sovint va ser utilitzada pel Buda històric, Siddharta Gautama (563 – 483 aC). Destructor, és la flama del llum que atreu els insectes i els condueix a una mort segura, de la mateixa manera que el foc de les emocions devora els éssers vius condemnats a errar d'una vida a una altra. Tantmateix el foc il·lustra també la força de la saviesa que, tot cremant la ignorància, il·lumina l'obscuritat de l'esperit. Així, durant els rituals, s'ofereixen llums, alguns dies per desenes de milers, com en ocasió de la celebració del despertar espiritual del Buda, perquè la saviesa i la compassió il·luminin el món. De la mateixa manera, s'encenen focs rituals en el món himalaïa per destruir les passions. Aquest caràcter purificador del foc explica també les incineracions funeràries, durant les quals de vegades es cremen diferents substàncies simbòliques, com la fusta de sàndal, el perfum de la qual calma les passions. L'aigua ocupa també un lloc molt important en la tradició budista. Forma en primer lloc l'oceà del sofriment que és com la imatge de l'esperit: de vegades tèrbol i d'altres vegades límpid, segons si es veu agitat o no per les passions. L'aigua s'aboca en bols i s'ofereix al Buda a tots els altars per honorar-lo: aigua lustral, aigua per beure, aigua perfumada per compartir la bellesa i la dolçor. També s'utilitza per a les ablucions rituals i, de vegades, per rentar-se la boca abans de rebre o impartir un ensenyament espiritual. Té un paper central en la cerimònia del bany del Buda, que se celebra el dia de l'aniversari del seu naixement. En aquesta celebració, els fidels aboquen sobre una estatueta del Buda infant una mica d'aigua, de la qual se suposa que neteja totes les impureses i dona a conèixer a cadascú la naturalesa última de l'esperit: pura, clara, impregnada de coneixement i compassió.

«El monjo conscient de les virtuts de l'atenció i dels perills de la manca d'atenció avança com un foc devorador, que crema, al seu pas, tots els entrebancs, petits i grans.»

Dhammapada II, 31

Maig 2012

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
	1 ✱ Festa del Treball ✞ Beltane	2 ☸ Ridvan (12è dia)	3 ✱ Dia Mundial de la Llibertat de Premsa	4	5	6 ☸ Vesak / Visakha ☺
7	8	9	10	11	12 ☾	13
14	15	16	17 † Ascensió	18	19	20 ☸
21 ✱ Dia Mundial de la Diversitat Cultural per al Diàleg i el Desenvolupament	22	23 ☸ Declaració del Báb	24 † Ascensió (ortodoxa)	25	26	27 ☸ Xavuot † Pentecosta
28 ☸ Xavuot (2on. dia) ☾	29 ☸ Ascensió de Bahá'u'lláh ☠ Zartusht-no Diso	30	31 ✱ Dia Mundial sense Tabac			

- 1

✱

Festa del Treball

Festa internacional del treball i de la lluita sindical (origen: Chicago, 1886).
- 1

✞

Beltane.

Festivitat de la fertilitat de la terra, els animals i les persones.
- 3

✱

Dia Mundial de la Llibertat de premsa

Proclamat per l'Assemblea General de las Nacions Unides el 1993.
- 6

☸

Vesak / Visakha.

Dia de Buda, principal festa theravada del naixement, la il·luminació i l'extinció de Buda.
- 17

†

Ascensió (24 de maig, calendari julià)

Festa catòlica (trasladada al diumenge següent) i ortodoxa de l'elevació de Jesús prop de Déu, després de 40 dies d'aparicions.
- 23

☸

Declaració del Báb (1848)

Aniversari de la proclamació del precursor de Bahá'u'lláh.
- 27

☸

Xavuot * (27 i 28 de maig)

Festa de les Setmanes o de la Pentecosta, recepció de la Torà al Sinai. També té un component agrícola: la festa de les collites, durant la qual s'oferien les primícies al Temple.
- 27

†

Pentecosta (el 3 de juny, calendari julià)

Do de l'Esperit de Déu als apòstols i a l'Església, seguit del diumenge de la Trinitat. Gran festa en totes les tradicions cristianes.

Ortodoxia: festa de la Trinitat, seguida, el 4 de juny, del Do de l'Esperit a l'Església.
- 29

☸

Ascensió de Bahá'u'lláh

Commemoració de la mort de Bahá'u'lláh, el 29 de maig de 1892 a Bahji, prop d'Akko (Israel).
- 29

☠

Zartusht-no Diso (29 de desembre per als mazdeus iranians)

Per als parsis indis, mort de Zaratustra.
- * Les festes jueves comencen sempre la vetlla del dia anterior.

Textos: Serge Lafitte – Foto: imagebroker / Alamy

Foguera de Sant Joan en una platja propera a la ciutat de Jurmala (Letònia).

Les fogueres de Sant Joan són una reminiscència de ritus religiosos que celebraven els grans cicles de la natura en les cultures agràries. Aquestes fogueres, que s’encenien a les portes del temps de segar, suposadament, purificaven els assistents i protegien les futures collites. Continuen essent tradicionals a nombroses regions europees, en especial a Catalunya, València i les Illes Balears.

Esperances de protecció i de curació

Nombroses creences populars es relacionen amb l’aigua i el foc. La majoria d’elles són anteriors a les religions instituides. A la Xina i al sud-est asiàtic, el drac mític és una manifestació divina sempre associada al món aquàtic, com ho són, en l’imaginari occidental, les nimfes o les sirenes. En les cultures animistes, els salts d’aigua, els llacs i els rius formen part dels llocs habitats pels esperits o les divinitats. Els pobles precristians del territori de llengua catalana en són un exemple: les seves fonts sagrades han estat relacionades sovint amb sants cristians, com és el cas de Sant Joan de la Font Santa, a Campos (Mallorca). A prop d’aquestes fonts, i de vegades fins i tot dels monestirs, s’erigiren capelles, com ara l’ermita de la Font Santa, Teulada (Alacant). Real o llegendari, el poder de curació d’aquestes aigües suscitava diversos ritus terapèutics (banys, pocions). Aquests ritus, comuns a nombroses cultures, perduren, de manera tradicional, o de vegades renovada, com en el corrent New Age nascut als Estats Units a la dècada de 1960, i també en el moviment neopagà i a altres moviments de recuperació de les religions i cultures dels pobles originaris del món.

Per la seva banda, el foc vehicula també creences populars antigues, com ara els focs follets, considerats una manifestació dels follets, genis protectors heretats de les llegendes provençals. En les cultures animistes, el foc és un dels suports privilegiats pels xamans per connectar amb el món dels esperits i dotar les plantes medicinals de totes les seves virtuts curatives. Des de les religions antigues fins a les ameríndies, el culte del foc s’associa amb ritus de protecció per als humans, els conreus i el bestiar. Els celtes encenien un foc sagrat amb motiu de la festa de Beltane a la primavera. Aquesta pràctica pagana, que no ha estat mai realment cristianitzada, s’ha perpetuat amb les fogueres que marquen la fi de l’hivern, o les de Sant Joan, pels volts del solstici d’estiu.

«Hi ha una font benaurada, l’aigua de la qual raja en una pica més blanca que l’ala d’un colom. Aquesta aigua límpida, amb clares resplendors, damunt els dofins de marbre brilla com diamants i dóna als ancians la joventut i la força [...]»

Claude-Théodore de Barville, La Fontaine de Jouvence, 1846

CREENCES POPULARS

Juny 2012

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
				1	2	3 † Pentecosta (ortodoxa)
4 ☸ Posen ☸ Sangyepa / Saka Dawa	5 ✱ Dia Mundial del Medi Ambient	6	7 † Corpus Christi	8 ✱ Dia Mundial dels Oceans	9	10 † Tots Sants (ortodox)
11	12	13	14	15	16	17 ☾ Isra'a ua-l-Mi'raj ✱ Dia Mundial de la Lluita contra la Desertificació i la Sequera
18	19	20 ✱ Dia Mundial de les Persones Refugiades	21 ☪ Litha	22	23 ☯ Tuan Yang Chien Duanwujie	24 ✱ Sant Joan 🌐 Sant Joan (Poble Gitano)
25	26 ✱ Dia Internacional de Suport a les Víctimes de la Tortura	27	28	29	30	

3 † Pentecosta (ortodoxa) Festa de la Trinitat, seguida, el 4 de juny, del Do de l'Esperit a l'Església.	7 † Corpus Christi Festa catòlica del sagrament del cos i de la sang de Crist, amb processons.	21 ☪ Litha Festa del solstici d'estiu, s'honora el sol i el foc en tant que font de vida.	24 ✱ Sant Joan Festiu a Catalunya on se celebra la retvella de Sant Joan, la nit del 23 de juny.
4 ☸ Posen* Festa de l'arribada del budisme a Sri Lanka.	10 † Tots Sants (ortodox) En honor dels sants, dels màrtirs i dels doctors de l'Església.	23 ☯ Tuan Yang Chien Duanwujie Tradicional cursa de vaixells decorats amb forma de drac.	
4 ☸ Sangyepa / Saka Dawa Al Tibet, il·luminació i Paranirvana de Buda.	17 ☾ Isra'a ua-l-Mi'raj** Viatge nocturn de la Meca a Jerusalem i ascensió celeste de Muhammad.	24 🌐 Sant Joan Festa gitana del foc i de l'aigua. La família convoca a una sèrie de purificacions, en què es menja, es beu, es canta i s'estrena roba.	

* Pendent de la confirmació oficial
** Data variable (d'1 o 2 dies) en funció de l'observació de la lluna.

Textos: Djénane Kareh Tager – Foto: Photo ©2011 Shmuel Browns used with permission; http://israel tours.wordpress.com/

Entrada als jardins bahá'ís de Bahji (Acre, Israel).

El mausoleu de Bahá'u'lláh a Acre, prop d'Haifa, està envoltat d'uns magnífics jardins; estanys i cascades acompanyen el visitant per aquest marc esplèndid banyat de llum i de vegetació, on el remoreig de l'aigua calma i crea un ambient propici per al plaer de la tranquil·litat, la reflexió i el recolliment.

L'aigua, el foc i la llum, entre d'altres metàfores divines

Tot i que els seus temples són joies arquitectòniques, que hom diria que han de ser escenaris de ritus fascinants, els bahá'ís no tenen ni clergues, ni rituals, ni oficis religiosos, només celebren reunions de lectura i pregària, que són amenitzades amb intermedis artístics i discussions al voltant de la fe.

Discussions en què sovint es parla ... de l'aigua i del foc des d'una perspectiva simbòlica, encara que també ecològica i ètica, ja que la gestió dels recursos naturals és un tema central de les preocupacions bahá'ís. Per a Bahá'u'lláh (1817-1892), fundador de la fe bahá'í, la revelació divina és l'aigua de la vida, que mostra el camí cap a la purificació, de la mateixa manera que l'aigua neteja el cos. La netedat física incita a la netedat espiritual, cosa que contribueix a la pietat: «Sigueu l'essència mateix de la netedat entre els homes. [...] En veritat, volem veure en vosaltres les manifestacions del paradís sobre la terra per tal que, de vosaltres, n'exhali el perfum del qual es delecta el cor dels elegits.» (*Kitáb-i-Aqdas*)

D'altra banda, Bahá'u'lláh i els seus successors han utilitzat nombroses metàfores manllevades a la natura per explicar l'espiritualitat. Naturalment, s'hi troba l'aigua, símbol de la generositat i de la misericòrdia de Déu, les ensenyances del qual són comparables a torrents celestials que escampen la gràcia; però també hi ha la llum, *Nur*, atribut diví que ha donat nom al cinquè mes de l'any bahá'í (del 5 al 23 de juny del nostre calendari gregorià).

En homenatge a *Nur*, els bahá'ís encenen de vegades espelmes als temples i durant les seves reunions. Aquest gest invoca la presència de Déu, però també és un homenatge al martiri del Báb (1819-1850), que va anunciar l'arribada de Bahá'u'lláh i va ser empresonat per aquest motiu en un austera torrassa on ni tan sols tenia dret a encendre una espelma per veure-hi.

«De la mateixa manera que la llum del sol brilla arreu del món, la gràcia del Déu infinit s'estén sobre totes les criatures. De la mateixa manera que el sol fa madurar els fruits de la terra i dóna vida i escalfor a tots els éssers vius, el Sol de Veritat brilla sobre totes les ànimes, i les omple del foc de l'amor diví i de la llum de l'enteniment.»

Xerrades d'Abdu'l-Baha a París, 5, 10

Juliol 2012

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
						1
2	3 ☸ Asala	4	5	6	7 ☸ Dia Internacional de les Cooperatives	8
9 ☸ Martiri del Báb	10	11 ☸ Dia Mundial de la Població	12	13 ☸ O-bon	14	15
16	17	18 ☸ Dia Internacional Nelson Mandela	19	20 ☾ Inici del mes de Ramadà	21	22
23 ☸ Cho kor Düchen	24	25	26	27	28	29 ☸ Dejuni del 9 Av
30	31					

3 ☸ Asala*	13 ☸ O-bon (del 13 al 15 de juliol)	23 ☸ Cho kor Düchen	29 ☸ Dejuni del 9 Av ***
Festa theravada del primer sermó de Buda en un parc proper a Benarès a l'inici de tres mesos de reclusió monacal durant el monsó.	Durant tres dies els esperits dels morts són acompanyats amb danses a les cases i als pobles.	Al Tibet, festa del primer sermó de Buda celebrada amb grans processons.	Dia del dejuni després de tres setmanes en què s'evocuen les catàstrofes de la història jueva.
9 ☸ Martiri del Báb	20 ☸ Mes de Ramadà** (del 20 de juliol al 19 d'agost)		
Commemoració solemne amb lectures i pregàries de l'execució del Báb a Tabriz (Iran), el 1850.	Mes de dejuni estricte i d'abstinència des de l'alba fins a la posta del sol.		

* Pendent de confirmació oficial.
** Data variable (d'1 o 2 dies) en funció de l'observació de la lluna.
*** Les festes jueves comencen sempre la vetlla del dia anterior.

Textos: Serge Lafitte – Foto: Age Fotostock / Dinodia

Fidels fent les ablucions abans de la pregària del divendres (Nova Delhi, Índia).

Totes les mesquites tenen un espai, amb fonts, reservat al ritual de l'ablució. Aquest ritual segueix un ordre immutable: rentar-se les mans, esbandir-se la boca i després el nas, rentar-se la cara i després els avantbraços fins als colzes, mullar-se el crani i les orelles amb les mans i, per acabar, rentar-se els peus fins als turmells.

COMUNITAT MUSULMANA

Creació de Déu signes per als creients

L'aigua, en l'Alcorà, manifesta per excel·lència un signe i un símbol del Creador. Al Paradís les aigües brollen i flueixen pel goig sense límits dels creients. D'aquest element primordial, tota vida ha estat creada per Al·là ("I vam ser Nos qui vam treure, de l'aigua, tots els vivents." *Alcorà*, sura XXI, 30). Ell en dispensa els Seus beneficis amb generositat, i ofereix així als éssers vius tot allò que necessiten per a la seva existència.

Les aigües del diluvi, desbordants i tumultuoses, expressen en canvi la ira divina. Una ira amb la qual es relaciona encara més el foc destructor, com ara les flames i les aigües bullents promeses a aquells que coneixeran l'estada a l'infern. Tanmateix, nombrosos fragments de l'Alcorà associen Al·là amb símbols lluminosos, com el llum que evoca la sura (capítol) titulada «La llum».

El simbolisme de la llum divina es manté molt present a la mística islàmica que cerca la il·luminació interior. No obstant això, el foc no té una funció ritual en la religió musulmana, al contrari de l'aigua que és essencial per a la pràctica religiosa. Nombroses circumstàncies (les relacions sexuals, els parts, els funerals i la preparació per a la pregària) obliguen a dur a terme unes purificacions codificades, que comporten rentar-se el cos, totalment o parcialment. En absència d'aigua, l'Alcorà autoritza tanmateix a fer ablucions seques, per exemple amb sorra neta o una pedra també neta. Amb aquesta ablució, purifiquen simbòlicament la seva ànima i es disposen a acollir, amb tota sinceritat i humilitat, la paraula divina.

«Al·là és la llum dels cels i de la terra. La Seva llum és com un nínjol molt elevat on hi ha una gran llàntia que dona llum. Aquesta llàntia és dins d'un vidre clar, molt resplendent. És com si fos un astre gran, rodó, brillant. I s'encén amb una fusta molt beneïda, d'una olivera, que no és d'orient [d'on surt el sol], ni d'occident [on mor el sol]. L'oli que té ja treu la llum quasi sense haver de ser tocat pel foc. Llum sobre llum! Al·là, Déu, guia el qui vol cap a la Seva llum!»

Alcorà, sura XXIV, 35, «La llum»

Agost 2012

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
		1 🐏 Lammas	2 ☾	3	4	5
6 † Transfiguració	7	8	9 ✳️ Dia Internacional dels Pobles Indígenes ☾	10 🌀 Janmashtami	11	12 ✳️ Dia Internacional de la Joventut
13 🕒 Paryushana-parva	14	15 † Assumpció / Dormició ☾ Laylat-al Qadr	16	17 🕒	18	19 ☾ Aïd al-Fitr † Transfiguració (cal. julià)
20 🕒 Paryushana-parva (fi)	21	22 🕒 Now Rouz	23 ✳️ Dia Internacional de Record del Comerç d'Esclaus i de la seva Abolició	24 ☾	25	26
27 🕒 Khordad Sal	28	29	30	31 🕒 Gujje / Zhongyuan ☾		

1 🐏 Lammas Festa solar de celebració de la collita del blat i altres cereals.	13 🕒 Paryushana-parva (del 13 al 20 d'agost) Període de dejuni que desemboca en la confessió dels pecats en el dia més sagrat de l'any jain.	15 ☾ Laylat-al Qadr* "Nit del destí" o de la revelació de l'Alcorà.	27 🕒 Khordad Sal (26 de març per als mazdeus iranians) Els parsis indis celebren el naixement de Zaratustra.
6 † Transfiguració (19 del calendari julià) Festa ortodoxa i catòlica de la manifestació de Jesús a tres deixebles, al mont Tabor.	15 † Assumpció (catòlica) Assumpció de Maria, en cos i ànima, al cel. Dormició (ortodoxa) (28 del calendari julià) Misteri de la dormició de Maria.	19 ☾ Aïd al-Fitr - Aïd as-Saguir * Segona de les grans festes musulmanes, marcada per la joia del final o trencament del dejuni del mes de Ramadà.	31 🕒 Gujje / Zhongyuan Festa dels fantasmes. Situada sota el signe de la Terra (= 2a part de l'any xinès), és l'ocasió de cerimònies i d'ofrenes a les "ànimes errants".
10 🌀 Janmashtami / Krixna Jayanti Naixement de Krixna, vuitena manifestació de Vixnu.		22 🕒 Now Rouz (21 de març per als mazdeus iranians) Els parsis indis celebren l'Any Nou mazdeu 1381.	

* Data variable (d'1 o 2 dies) en funció de l'observació de la lluna.

Textos: Jérôme Ducor – Foto: Damon Coulter / Corbins/Specter

Palanquí sagrat conduït al mar per ser purificat (Chigasaki, Japó).

Durant les festes del descens al mar (Hamaori-sai), a mitjan juliol, una trentena de palanquins són portats a la badia de Sagami, a seixanta quilòmetres de Tòquio. Aquests palanquins contenen un objecte sagrat –com un mirall o un sabre– habitat per un kami. Regularment, es treuen dels santuaris xintoïstes i es transporten d’aquesta manera per ser purificats per l’aigua. Els portadors van vestits de blanc en senyal de puresa.

L'aigua i el foc, per al millor i per al pitjor

L'aigua i el foc són omnipresents en la història del Japó i la vida dels seus habitants. La proximitat del mar, que mai queda més lluny de 100 km, així com l'activitat volcànica de la terra provoquen regularment catàstrofes d'un abast inusual. Tanmateix els japonesos també han dominat l'aigua, indispensable per a la fertilització dels arrossars. Així mateix, han adquirit un notable domini en les arts del foc, especialment en les de la ceràmica i la forja dels sabres tradicionals, que s'acompanyen de ritus de purificació que provenen del xinto («la via dels esperits»), la religió indígena del Japó.

De manera general, aquests ritus de purificació tenen la funció de mantenir bones relacions entre els déus (*kami*) i els humans. Així, a l'entrada dels santuaris, els visitants treuen aigua de les fonts lustrals amb cullerots, per tal d'esbandir-se la boca abans de formular les pregàries. Aquest afany de puresa es remunta a la mitologia més antiga, segons la qual el déu Izanagi i la seva germana Izanami es van unir per engendrar les illes, i donar a llum el déu del foc Kagutsuchi. El naixement d'aquest últim va comportar la mort d'Izanami, que el seu germà intentà en va d'anar a cercar a l'infern. Per purificar-se de les impureses del món infernal on havia baixat, Izanagi va fer ablucions, de les quals nasqueren la deessa del sol, Amaterasu, el déu de la lluna, Tsukiyomi, i el déu del mar, Susanoo. Aquest mateix afany de puresa explica per què els japonesos –que consideren la mort una impunitat– confien els ritus funeraris més a la tradició budista que no pas al xintoisme. A la pràctica, la majoria de la població recorre a ambdues religions.

TRADICIÓ JAPONESA

«Que totes les brutícies, tots els pecats i impureses puguin ser netejats i purificats! Adrecem aquesta declaració al conjunt dels vuit milions de kami –kami del cel i kami de la terra– expressant-nos molt respectuosament!»

Pregària de purificació xintoïsta

Setembre 2012

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
					1 † Inici de l'any litúrgic ortodox ☯ Guru Grant Sahib	2
3	4	5	6	7	8 † Nativitat de Maria ✳ Dia Internacional de l'Alfabetització	9
10	11 ✳ Diada Nacional de Catalunya † Inici de l'any litúrgic per a l'Església Copta	12	13	14 † Exaltació de la creu	15	16
17 ☯ Roix ha-Xanà	18 ☯ Roix ha-Xanà (2n dia)	19 ॐ Ganeixa Chaturthi	20	21 † Nativitat de Maria (cal. julià) ✳ Dia Internacional de la Pau	22 𐄌 Xubun no hi / Higan	23
24 ☯ Naixement de Confuci	25	26 ☯ Yom Qippur	27 † Exaltació de la creu (cal. julià)	28 ✳ Dia Marítim Mundial	29	30 ☯ Xung Xiu

- 1

†

Inici de l'any litúrgic ortodox de la tradició bizantina (14 en el calendari julià)
- 1

☯

Guru Grant Sahib
Festa del llibre sagrat dels sikhs.
- 8

†

Nativitat de Maria (21 del calendari julià)
Festa ortodoxa i catòlica del naixement de Maria, mare de Jesucrist.
- 14

†

Exaltació de la creu (27 del calendari julià)
Gran festa ortodoxa i catòlica del descobriment de la creu per part d'Helena, l'any 326.
- 17

☯

Roix ha-Xanà * (17 i 18 de setembre).
Any Nou (primer de *tishri*) 5773, celebra la creació del món i la renovació de la vida un any més.
- 19

ॐ

Ganeixa Chaturthi
Naixement del fill de Xiva, Ganeixa, que es reconeix pel seu cap d'elefant.
- 22

𐄌

Xubun no hi / Higan
Festa japonesa de l'equinocci: els budistes visiten els temples i els cementiris.
- 26

☯

Yom Qippur
Dia de l'Expiació, la festa jueva més respectada (de-juni i perdó).
- 30

☯

Xung Xiu
Festival de tardor en honor de la lluna, famós pels seus pastissos.

* Les festes jueves comencen sempre la vetlla del dia anterior.

Textos: Serge Lafitte – Foto: Aurora Photos / Alamy

Xaman practicant un ritual de purificació abans de la festa del Sol (Equador).

Aquest ritual purifica l'ànima del fidel i li transmet la força dels esperits per participar en els balls de la festa. La festa del Sol, símbol del renaixement de la cultura andina, coincideix amb el dia més curt de l'any (començament de l'hivern a l'hemisferi sud). Aquesta festa, entre els inques, glorificava el déu solar i els seus beneficis coincidint amb la collita del blat de moro.

POBLES AMERINDIS

Les forces intermèdies del Gran Esperit

Les tradicions ameríndies comparteixen, en el seu conjunt, una concepció de la natura els elements de la qual són interdependents i animats per forces invisibles. És en aquest marc que les seves creences i els seus ritus concedeixen un paper primordial a l'aigua i el foc. Per als amerindis de les grans planes, l'aigua i el foc, com també el sol, la terra mare, el vent i els trons, són algunes de les forces intermèdies del Gran Esperit (Wakan Tanka, entre els sioux) per mitjà del qual tot existeix. Els principals ritus (dances i pregàries) es desenvolupen al voltant del foc. Per mitjà del foc, les herbes sagrades (herba de bisó, sàlvia, escorça de cedre i tabac) purifiquen el lloc de reunió i uneixen els assistents amb els esperits tutelars. Aquesta fumigació ritual és essencial en la cerimònia del calumet, o pipa de la pau, per mitjà de la qual els participants s'acorden respecte de l'harmonia profunda del món, del qual el cercle n'és el símbol. L'aigua i el foc s'associen en un ritu tradicional que ha pres força, des de finals de la dècada de 1960, per raó del renaixement de les cultures autòctones a l'Amèrica del Nord. Aquest ritu de purificació es practica dins la cabana de sudació, una petita construcció efímera en forma de semiesfera. Damunt les pedres caldejades, l'oficiant llença herbes sagrades. Seguidament, invocant les forces espirituals, les ruixa amb aigua de font, cosa que transforma la cabana en un veritable vaporari. Cadascun dels participants es pot expressar aleshores, al seu torn i de manera personal, amb una pregària, un cant o una narració. Aquest ritu de purificació, corporal i espiritual, pot durar unes quantes hores. Es practica abans de les cerimònies religioses, tot i que també amb finalitats curatives o de reconciliació, i es viu com una reharmonització interior i amb el món.

«Per a tu, Sol, per a tu, i en aquest mateix indret, construiré un vaporari. Si continuo viu, hi encendré un foc, em purificaré. Per a tu, Sol, per a tu vull viure. Te'n dono les gràcies. Vull que el meu poble creixi i es multipliqui. Construiré un vaporari. No vull que ningú es posi malalt. Em purificaré.»

Pregària d'un indi crow (sioux)

Octubre 2012

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
1 ☞ Sukkot ☞ Inici de l'any litúrgic en la tradició siríaca	2 ☞ Sukkot (2on. dia) ✳ Dia Internacional de la No-violència	3	4	5 ✳ Dia Mundial del Professorat	6	7 ☞ Hoixana Rabba
8 ☞ Xemini Atzeret	9 ☞ Simkhat Torà	10 ✳ Dia Internacional per a la prevenció de Desastres Naturals	11	12 ☯ Naixement de Confuci ✳ Dia de la Hispanitat	13	14
15	16 ☯ Navaratri / Durga Puja	17 ✳ Dia Internacional per a l'Eradicació de la Pobresa	18	19	20 ☼ Naixement del Báb	21
22	23	24	25 ☾ Aïd al-Adhà / Aïd al-Kabir	26	27	28 ✝ Festa de la Reforma
29 ☼ Kathina	30	31 ☞☞ Samhain				

- 1

☞

Sukkot * (1 i 2, i fins al dia 8 d'octubre)
Festa de les tendes, en record dels quaranta anys al desert (processó d'Hoixana Rabba i festa de cloenda de Xemini Atzeret).
- 9

☞

Simkhat Torà *
"L'alegria de la Torà", processó dels rotlles de Moisés al final del Sukkot.
- 12

☯

Naixement de Confuci ** (del -551 al -479)
Venerat mestre Kong.
- 16

☯

Navaratri / Durga Puja (del 16 al 25 d'octubre)
Nou nits de combat de la deessa Durga/Kali contra el dimoni i victòria al desè dia (Dassera)
- 20

☼

Naixement del Báb
Aniversari del naixement (20 d'octubre de 1819) del precursor de Bahá'u'lláh a Xiraz (Iran).
- 25

☾

Aïd al-Adhà / Aïd al-Kabir ***
Primera de les grans festes musulmanes, és la festa del sacrifici, punt culminant del pelegrinatge a la
- Meca. Es commemora el sacrifici d'Ismael, fill d'Abraham.
- 28

✝

Festa de la Reforma
En record de la presentació de les 95 tesis de Martí Luter el 31 d'octubre de 1517.
- 29

☼

Kathina****
Festa theravada que va marcar el final de la reclusió monacal amb la donació als monjos d'un vestit anomenat kathina.
- 31

☞☞

Samhain. Festa dels avantpassats (Portes de l'hivern)
Homenatge als avantpassats i acceptació de la mort. Inici del Nou Cicle.
- * Les festes jueves comencen sempre la vetlla del dia anterior.

** Data variable, pendent de confirmació oficial

*** Data variable (d'1 o 2 dies) en funció de l'observació de la lluna.

**** Data variable segons el país (en funció del final de l'estació de les pluges)
- Tradicions: ☼ Bahá'í ☼ Budista ✝ Cristiana ✳ Civil ☞☞ Església Mormona S.U.D ☯ Hinduista ☾ Islàmica ☞ Jaina ☞ Jueva ☞☞ Paganisme ☞ Poble Gitano ☞ Testimonis de Jehovà ☯ Xinesa ✝ Xintoisme ☞ Sikhista ☞ Zoroastriana

Textos: Ersan Arsever i Serge Lafitte – Foto: epd-bild / Hans Jürgen Bauer

Ritual de purificació durant el cem, la cerimònia comunitària dels alevís.

Els alevís es relacionen amb Alí, gendre del Profeta, i els seus descendents, els dotze imams, entre els quals hi ha el seu fill Hussein, mort a Kerbalà el 680. L'islam heterodox i esotèric dels alevís és el fruit d'una síntesi entre l'antic xamanisme, el xiïsme duodecimà i la mística islàmica sufi.

COMUNITAT DELS ALEVIS-BEKTAIXITES

Desvetllament a la llum de Déu

Els sufís alevís-bektaixites donen una gran importància als símbols de l'aigua i del foc. Aquests símbols són especialment visibles durant la cerimònia religiosa (*cem*, pronuncieu «*djem*») que reuneix els fidels al si de la casa sagrada (*cemevi*). El foc, atès que crema a la seva llar, simbolitza la unió, la permanència i la concòrdia de la comunitat. La cerimònia representa les quatre etapes de l'ensenyament aleví (les Regles, la Via, la Destresa i la Veritat) a través dels dotze «deures sagrats» que condueixen a la unió mística amb la divinitat. Entre els dotze fidels encarregats dels deures sagrats, el «despertador de la llum» encén tres espelmes. Aquesta llum simbolitza la il·luminació de la casa sagrada per mitjà de la llum divina (*nûr*) que es troba a l'interior de cadascú. De fet, per als alevís, «Déu és l'únic ésser existent fins a tal punt que tot ésser existent és Déu». Així, l'objectiu d'un sufi aleví és redescobrir aquesta llum interior per mitjà d'una educació estimuladora que permet realitzar-se en Déu i esdevenir finalment un ésser humà complet. A partir d'aleshores, el seu deure serà unir-se als altres per ajudar-los a assolir aquest objectiu. L'element a partir del qual «Déu ha creat tots els éssers vius» és el segon gran símbol de la cerimònia. Al seu torn, el «portador d'aigua», un altre fidel encarregat d'un deure sagrat, es presenta davant l'assemblea i pronuncia aquestes paraules: «L'aigua és la Vida. Que aquesta aigua sigui el remei a tots els mals i doni vida eterna a tots aquells que la tastin. Us ofereixo aquesta aigua, per amor a Hussein, a aquells que vau plorar la seva mort de set.» Aquesta aigua simbolitza també la raó i la ciència que apaguen el foc de l'infern atiat per la ignorància i l'obscurantisme. Al final de l'àpat sagrat (*lokma*), que posa fi al *cem*, el «portador d'aigua» renta simbòlicament les mans dels fidels en forma de purificació del cos i de l'esperit.

«Venint de la Llum, he entrat a la Llum. Després d'esdevenir pols, em vaig escampar per la terra. Un moment vaig ser Déu, vaig estar amb Déu. El foc va entrar dins el meu cor, em va encendre i he vingut.»

Hatayi (pseudònim d'Ismail-Xah, fundador de la dinastia dels safàvides, segle xvii)

Novembre 2012

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
			1 † Tots Sants	2 † Dia dels difunts ☸ Lhabab Düchen	3 ☾ Ghadir Khumm	4
5	6 ☸ Lhabab Düchen	7 ☾	8	9	10	11
12 ☸ Naixement de Bahá'u'lláh	13 ☸ Divali/Depâvali ☸ Divali ☸ Divali / Vira-Nirvana	14 ☸ Any Nou hindú ☸ Any Nou jaina	15 ☾ 1r de muharram Any nou islàmic	16	17	18 ✱ Dia Mundial en Record de les Víctimes dels Accidents de Trànsit
19	20 ✱ Dia Universal de la Infància ☾	21 † Presentació de Maria	22	23	24 ☾ Aixurà	25 ✱ Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones
26	27	28 ☸ Naixement del Guru Nanak ☸	29	30		

- 1

†

Tots Sants

Gran festa catòlica dels sants i les santes de l'Església, seguida (dia 2) de la commemoració dels difunts.
- 3

☾

Ghadir Khumm

Festa xiïta que celebra la designació d'Alí com a successor del profeta Muhàmmad
- 6

☸

Lhabab Düchen

Festa tibetana del retorn de Buda al regne celestial on ha impartit els seus coneixements.
- 12

☸

Naixement de Bahá'u'lláh

Aniversari del naixement del fundador de la fe bahá'í, el 1817 a Teheran (Iran)
- 13

☸

Divali/Depâvali (de 3 a 5 dies)

Festa de la llum i de la deessa de la prosperitat Lakxmi. Any Nou de tardor.
- 13

☸

Divali

Festa de la llum, amb obsequis, que marca l'alliberament del sisè guru.
- 13

☸

Divali / Vira-Nirvana

Festa índia celebrada també pels jainistes que correspon així mateix a l'ascensió de Mahavira al nirvana.
- 14

☸

Any Nou hindú de l'era samvat 2069.
- 14

☸

Any Nou jaina.

2538 després de l'extensió de Mahavira. 2068 de l'era samvat.
- 15

☾

1r de muharram*

Any Nou islàmic 1434.
- 21

†

Presentació de Maria

(3 de desembre del calendari julià). Festa ortodoxa i catòlica de la presentació de Maria al Temple de Jerusalem.
- 24

☾

Aixurà*

A la comunitat sunnita, dia recomanat per meditar, jejunar i demanar perdó. A la comunitat xiïta, es recorda amb profundes lamentacions el martiri de Hussein.
- 28

☸

Naixement del Guru Nanak

Fundador del sikhisme, va néixer el 1469 al Punjab.

* Data variable (d'1 o 2 dies) en funció de l'observació de la lluna.

Textos: Serge Lafitte – Foto: Alain Pinoges / Ciric

Bateig a la badia de Takapuna, prop d'Auckland (Nova Zelanda).

Per als baptistes, el baptisme és una ordenança reservada als creients que professen penediment davant Déu i fe personal en l'obra salvadora del Crist i trien ser batejats per immersió en nom de la Trinitat. El baptisme no s'atorga, és una elecció voluntària de qui es bateja; s'entén com un renaixement en Crist ressuscitat. Professar penediment i fe en el Crist no és exigible a un infant, per aquesta raó practiquen el baptisme d'adults, però no es nega el baptisme a qui és prou madur per entendre el sentit de ser batejat.

ESGLÉSIES SORGIDES DE LA REFORMA

El culte: oberts a la paraula de Déu

La tradició protestant, lligada a la simbologia bíblica, veu en l'aigua una doble dimensió de vida i de mort (la font que apaivaga la set i la inundació que mata). El fragment del mar Roig, les aigües del qual s'obren davant Moisès i els seus companys, abans de tornar-se a tancar sobre els seus perseguidors egipcis, ho il·lustra especialment. El foc, símbol de la presència d'un Déu que no es pot representar, té la mateixa ambivalència. A la Bíblia, Déu s'adreça a Moisès per mitjà dels llamps i dels trons. El foc consagra els sacrificis oferts al temple de Jerusalem. La flama de la paraula divina inspira els profetes hebreus. La del judici final consumeix i destrueix. Aquesta prova del foc purifica també aquells que seran salvats. A la Pentecosta, l'efusió de l'Esperit Sant que s'empara dels apòstols es manifesta en forma de llengües de foc. El corrent pentecostista i el renaixement carismàtic han ritualitzat aquest esdeveniment de l'Evangeli per mitjà d'una cerimònia d'invocació de l'Esperit Sant anomenada «bateig en l'Esperit Sant».

L'aigua i el foc estan associats en el sagrament (els baptistes prefereixen parlar “d'ordenança”) del baptisme que té l'origen en el baptisme de Jesús per Joan Baptista: «Jo us batejo amb aigua [...]. Ell us batejarà amb l'Esperit Sant i amb foc» (Mateu 3,11). Totes les esglésies protestants, incloses les evangèliques, convenen a reconèixer, en aquest sagrament que marca l'entrada en la comunitat cristiana, el signe privilegiat de l'amor gratuït de Déu. En canvi, divergeixen sobre la forma: immersió completa en una piscina, estany o bassa per als uns, o aspersió per als altres. Algunes esglésies practiquen el baptisme d'infants i d'altres únicament d'adults. Per a aquestes últimes, aquest pas simbòlic per la mort, la sepultura i la resurrecció de Crist està associat amb un acte personal o una elecció voluntària de conversió i de compromís en la vida cristiana.

“Quan l'alè de l'Esperit / Jo sento dintre meu, / Vull pregar.
L'Esperit de Déu és foc, / Ell abranda el nostre cor.
Esperit de veritat, / De justícia i santedat.
L'Esperit ens donarà / Fortalesa per lluitar.
Esperit de caritat, / De consol, amor i pau”.

Espiritual negre.

Desembre 2012

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
					1 ✱ Dia Mundial de la Sida	2 † 1r diumenge d'Advent ✱ Dia Internacional per a l'Abolició de l'Esclavatge
3 † Presentació de Maria (calendari julià)	4	5	6 ✱ Dia de la Constitució Espanyola ☾	7	8 † Immaculada Concepció de Maria 🌀 Bodhi	9 † 2n diumenge d'Advent 🕯️ Hanukkà
10 ✱ Dia Internacional dels Drets Humans	11	12	13 🌐	14	15	16 † 3r diumenge d'Advent
17	18 ✱ Dia Internacional de la Persona Migrant	19	20 ✱ Dia Internacional de la Solidaritat Humana ☾	21 🗓️ Yule	22	23 † 4t diumenge d'Advent
24 31	25 † Nadal	26 † Sant Esteve	27	28 🙏	29 🗡️ Zartusht-no Diso	30

- 2

†

Advent (4 diumenges abans de Nadal) (ritu llatí)
Preparació del naixement de Jesús, el dia de Nadal, i espera del seu retorn.
- 3

†

Presentació de Maria (calendari julià)
Festa ortodoxa de la presentació de Maria al Temple de Jerusalem.
- 8

†

Immaculada Concepció de Maria
Festa catòlica de Maria, concebuda sense pecat original.
- 8

🌀

Bodhi
Festa mahayana del desvetllament de Gautama esdevingut Buda (Despert) sota l'arbre de la il·luminació.
- 9

🕯️

Hanukkà * (del 9 al 16 de desembre)
Festa de la llum en record de la consagració del Temple profanat (-164).
- 10

✱

Dia dels Drets Humans
Diada de les Nacions Unides a favor del respecte dels drets humans arreu del món.
- 21

🗓️

Yule
Festa del solstici d'hivern i del renaixement del sol.
- 25

†

Nadal (7 de gener del calendari julià)
Gran festa del naixement de Jesús que es comença a celebrar el dia 24 al vespre.
- 29

🗡️

Zartusht-no Diso (29 de maig per als parsis indis)
A l'Iran, commemoració de la mort de Zaratustra.
- * Les festes jueves comencen sempre la vetlla del dia anterior.